

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
úsek inšpekčnej činnosti
 Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

**Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách
 na gymnáziách v školskom roku 2015/2016 v SR**

Kontrola stavu odstránenia zistených nedostatkov bola vykonaná **40** inšpekciami na **40** gymnáziách (G). Uskutočnila sa na **7** cirkevných, na **5** súkromných, na **1** s vyučovacím jazykom národností a na **4** bilingválnych G. Následné inšpekcie sa konali po komplexných (24), tematických (10), následných (5) a informatívnych (1) inšpekciách. Podľa závažnosti zistení školská inšpekcia uplatnila **149** odporúčaní, uložila riaditeľom škôl prijať **128** opatrení a uložila **21** opatrení. Uplatnené opatrenia viedli ku skvalitneniu procesu výchovy a vzdelávania, pedagogického riadenia škôl, školských vzdelávacích programov a k zlepšeniu podmienok, za ktorých sa edukačná činnosť uskutočňuje.

Prehľad akceptácie/splnenia uplatnených opatrení je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1 Prehľad opatrení uplatnených ŠŠI

Spolu	298					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté zo strany kontrolovaného subjektu		opatrenia uložené ŠŠI	
Počet	149		128		21	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%
	129	87,16	122	96,83	19	100
	neaktuálne		neaktuálne		neaktuálne	
	-	-	0		0	
	nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť	
1	0,67	2	1,56	2	9,52	

Z celkového počtu opatrení bolo 1 odporúčanie, 2 opatrenia prijaté kontrolovanými subjektmi a 2 opatrenia uložené školskou inšpekciou, ktoré sa nedali hodnotiť z dôvodu zmeny reálnych situácií, ktoré v príslušných školách nastali¹.

Nedostatky zistené pri inšpekciách

Akceptovaných a splnených bolo **270** opatrení (90,6 %). Uplatnené **odporúčania** sa týkali odstránenia nedostatkov v/vo:

- aktualizovaní údajov uvádzaných v školských vzdelávacích programoch (ŠkVP) a odstránení formálnych nedostatkov,
- zapracovaní a realizácii prierezových tém,
- nevyužívaní disponibilných hodín v súlade s možnosťami školy a záujmom žiakov,
- kontrolnej činnosti riadiacich pedagogických zamestnancov – absencia analýzy zistení a kontroly odstránenia nedostatkov,
- realizovaní kontrolno-hodnotiacich a odborno-metodických činností predmetových komisií pri skvalitňovaní výchovno-vzdelávacieho procesu,
- implementovaní Národného štandardu finančnej gramotnosti do učebných osnov,

¹ Nedá sa hodnotiť – posudzuje sa v súvislosti s aktuálnymi zmenami vzniknutými v kontrolovanom subjekte.

- monitoringu správania sa žiakov, rozpracovaní preventívno-výchovných programov a uskutočňovaní aktivít na odstránenie nežiaducich javov v správaní žiakov,
- vedení pedagogickej dokumentácie systematicky a trvalým spôsobom,
- rozvíjanie sociálnych kompetencií formou kooperatívneho vyučovania,
- nácviku digitálnych zručností a komunikačných kompetencií žiakov,
- zabezpečení učebných priestorov a odborných učební s náležitým vybavením.

Uplatnené **opatrenia prijaté kontrolovanými subjektmi a uložené ŠŠI** smerovali k odstráneniu nedostatkov v/vo:

- absenciu vypracovania ŠkVP pre stupeň vzdelávania ISCED 2 a ISCED 3A,
- vypracovaní ŠkVP – chýbajúce časti (vlastné ciele školy, personálne podmienky, podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia, organizácia prijímacieho konania, vnútorný systém kontroly a hodnotenia pedagogických zamestnancov, podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami) a v nezverejnení ŠkVP na verejne prístupnom mieste),
- vypracovaní učebných plánov (UP) – chýbajúce alebo nedostatočne rozpracované vlastné poznámky k UP, nedodržanie minimálneho týždenného počtu vyučovacích hodín,
- vypracovaní a realizácii učebných osnov (UO) – vypracované učebné osnovy nerozpracované v rozsahu určenom vzdelávacími štandardami, nesúlad medzi UO a UP školy, nezpracovanie prierezových tém,
- zosúladení školských poriadkov s právnymi predpismi – nedostatočné rozpracovanie podmienok zaistenia bezpečnosti, ochrany zdravia žiakov a ochrany pred sociálno-patologickými javmi, nekorektne definované opatrenia vo výchove spojené s klasifikáciou správania, nezpracovanie práv a povinností zákonných zástupcov žiakov, neuvedenie dôvodov vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu a pravidiel klasifikácie v náhradnom termíne,
- vydávaní rozhodnutí v súlade s platnými právnymi predpismi a zaslaní rozhodnutia zákonným zástupcom žiaka,
- dodržaní právneho predpisu pri prijímaní žiakov na vzdelávanie,
- vytvorení podmienok pre výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a vypracovaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu,
- vykonávaní špecializovaných činností pedagogickými zamestnancami bez splňania požadovaných kvalifikačných predpokladov,
- dodržaní právneho predpisu pri ustanovení zástupcu riaditeľa školy,
- zabezpečení objektívneho priebehu externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky – dodržanie pokynov pre výber administrátora a pomocného dozoru a v neuvedení vzorca na výpočet stupňa prospechu v maturitnom zadaní zo slovenského jazyka a literatúry,
- nerealizovaní výchovy a vzdelávania podľa štátneho vzdelávacieho programu – nerealizovanie laboratórnych cvičení v predmete chémia,
- oznámení neospravedlnenej absencie vyššej ako 15 vyučovacích hodín u žiaka plniaceho povinnú školskú dochádzku príslušnému orgánu štátnej správy.

Upozornenia

Zriaďovateľ 1 subjektu² bol upozornený na nedostatky v personálnom zabezpečení výchovy a vzdelávania (ustanovenie funkcie zástupcu riaditeľa školy pri nižšom počte tried ako stanovuje právny predpis) a zriaďovateľ iného subjektu³ na nedostatky v pedagogickom

² Gréckokatolícka eparchia Košice – Cirkevné gymnázium sv. Jána Krstiteľa, M. R. Štefánika 9, Trebišov

³ Súkromné športové gymnázium, s.r.o., Košice – Súkromné športové gymnázium, Užhorodská 39, Košice

riadení (porušenie právnych predpisov týkajúcich sa prijímania žiakov do osemročného vzdelávacieho programu a zabezpečenia špecializovaných činností pri výchove a vzdelávaní).

Záver

Gymnaziá prijatím odporúčaní, splnením opatrení prijatých kontrolovanými subjektmi a uloženými Štátnou školskou inšpekciou odstránili väčšinu nedostatkov. Vytvorili sa tým predpoklady na skvalitnenie riadenia škôl, výchovno-vzdelávacieho procesu, podmienok výchovy a vzdelávania a zosúladienie stavu s právnymi predpismi. Neakceptovanie odporúčaní na 2 G⁴ spôsobilo pretrvávajúce nedostatky v kvalite zapracovania Národného štandardu finančnej gramotnosti do širšej škály vyučovacích predmetov s negatívnym dopadom na úroveň vedomostí a zručností žiakov v tejto oblasti. Riaditeľka 1 subjektu⁵ sa neprijatím odporúčaní na analyzovanie kontrolnej činnosti (využitie výsledkov zistení na zvýšenie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu) a činnosti predmetových komisií podieľala na zotrvávaní nepriaznivého stavu. Neodstránenie formálnosti včlenenia priezračných tém do obsahu vzdelávania sa odrazilo v nepreukázateľnosti plnenia ŠkVP v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Negatívne mohlo vplývať neprijatie odporúčaní týkajúcich sa činnosti predmetových komisií v oblasti interného vzdelávania a dôslednej analýzy výchovno-vzdelávacej činnosti na úroveň rozvíjania kľúčových kompetencií a dosiahnutých výsledkov žiakov. Na 1 G⁶ neprijali ani 1 z 5 odporúčaní zameraných na zlepšenie vnútorného systému kontroly a hodnotenia, potenciálu predmetových komisií, rozvíjania kompetencií žiakov k celoživotnému učeniu sa, ich občianskych a sociálnych kompetencií a digitálnych zručností prostredníctvom priamej práce s IKT. Škola tak nevytvorila predpoklady na zlepšenie existujúceho stavu. Nezabezpečením monitoringu na odhaľovanie negatívnych prejavov v správaní žiakov a príznakov šikanovania na inom G⁷ neboli vytvorené podmienky pre odhalenie prípadných skrytých foriem šikanovania. V 3 školách nedošlo k zlepšeniu v priestorovom zabezpečení vyučovacieho procesu z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

Z opatrení prijatých riaditeľmi škôl neboli splnené 4 na 1 G⁸. Neakceptovaním príslušného štátneho vzdelávacieho programu nebolo zabezpečené delenie žiakov na skupiny v 2 predmetoch, neúplným rozpracovaním vypracovaných UO semináru z biológie v rozsahu ustanovenom príslušným vzdelávacím štandardom neboli vytvorené podmienky na jeho dôsledné plnenie. Naďalej pretrvávali nedostatky pri vydávaní rozhodnutí v dôsledku nesplnenia niektorých opatrení súvisiacich s výkonom štátnej správy v 1. stupni.

Neprijaté odporúčania a nespĺnené opatrenia prijaté riaditeľmi kontrolovaných subjektov mali negatívny dopad na príslušné školy vzhľadom na pretrvávajúce nedostatky, na nevytvorenie predpokladov na zvýšenie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu, podmienok a riadenia škôl a na neodstránenie stavu, ktorý je v rozpore s právnymi predpismi. Školská inšpekcia na odstránenie nedostatkov opätovne uplatnila odporúčania a uložila splniť opatrenia.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom škôl

- skvalitniť vypracovanie školského vzdelávacieho programu
- sledovať systematicky vzdelávaciu a kontrolnú činnosť predmetových komisií

⁴ *Piaristická spojená škola sv. Jozefa Kalazanského, Piaristická 6, Nitra; Spojená škola, Horné Rakovce 1440/29, Turčianske Teplice*

⁵ *Spojená škola, Horné Rakovce 1440/29, Turčianske Teplice*

⁶ *Gymnázium Ivana Kupca, Komenského 13, Hlohovec*

⁷ *Cirkevné gymnázium sv. Jána Krstiteľa, M. R. Štefánika 9, Trebišov*

⁸ *Gymnázium Ivana Kupca, Komenského 13, Hlohovec*

- zamerať kontrolnú činnosť na kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu so zreteľom na rozvoj poznávacích, občianskych, sociálnych zručností a na uplatňovanie didaktickej techniky, informačných a komunikačných technológií vo vyučovacom procese

Metodicko-pedagogickým centrá

- poskytovať pedagogickým zamestnancom naďalej vzdelávanie v oblasti tvorby školských vzdelávacích programov
- zameriavať ďalšie vzdelávanie pedagógov na podporu rozvíjania hodnotiacich a sebahodnotiacich zručností, sociálnych interakcií žiakov a na uplatňovanie stratégií, metód a spôsobov edukácie